

> Retouradres Postbus 30155, 9700 LG Groningen

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap t.a.v. [REDACTED]

[REDACTED]
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Contact

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Uw brief van
20 december 2019

Uw kenmerk

[REDACTED]

Onze referentie

[REDACTED]

Bijlagen

Datum: 09-04-2020

Betreft: AMvB "Beëindigen verplichting deelname centrale rekentoets"

Geachte [REDACTED]

In uw brief van 20 december 2019 (ref. [REDACTED]) hebt u DUO gevraagd een uitvoeringstoets uit te voeren op het Besluit "Beëindigen verplichting deelname centrale rekentoets". Deze brief is op 6 januari bij DUO binnengekomen.

Het betrokken besluit, versie B10266.K-1, bestaat uit de onderdelen:

- Technische aanpassingen vanwege het vervallen van de rekentoets.
- Een overgangsbepaling in het Eindexamenbesluit VO en in Staatsexamenbesluit VO, waarin nadere regels worden gesteld over het schoolexamen / college-examen rekenen voor leerlingen zonder wiskunde (vmbo en havo). Geregeld wordt dat het schoolexamen / college-examen rekenen niet meetelt in de slaag-zakbeslissing. Het cijfer wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
- Een regeling voor leerlingen die binnen het vmbo opstromen, inhoudende dat zij niet opnieuw het schoolexamen / college-examen rekenen hoeven te maken, omdat het referentieniveau voor rekenen voor alle leerwegen hetzelfde is (2F). Geregeld wordt eveneens dat de staatsexamenkandidaten die de rekentoets al hebben afgelegd een vrijstelling krijgen van het college-examen rekenen.
- Overgangsrecht voor een aantal specifieke situaties, bijvoorbeeld voor leerlingen die een leerwerktraject volgen – zij maken ook het schoolexamen rekenen - en voor leerlingen die wel eindexamen doen in het vak wiskunde, maar dat vak na het examen laten vallen. In het laatste geval wordt het cijfer voor wiskunde vermeld op de bijlage bij de cijferlijst.
- Een bepaling dit tot uitdrukking brengt dat het schoolexamen / college-examen rekenen tijdelijk is. Het schoolexamen rekenen wordt, zowel in de wet als in het voorliggend besluit, door middel van een overgangsbepaling ingevoerd. Dit betekent dat, zodra er een alternatief is (na invoering van het vernieuwde curriculum van curriculum.nl), het schoolexamen / college-examen rekenen bij koninklijk besluit kan komen te vervallen.

- De beoogde datum van inwerkingtreding van het schoolexamen rekenen is 1 augustus 2020. Dit betekent, vanwege de systematiek, dat de datum van inwerkingtreding bij het staatsexamen 1 januari 2021 wordt.

In deze brief doe ik u de gevraagde uitvoeringstoets toekomen. In dit kader merk ik op dat voor het uitbrengen van deze uitvoeringstoets nadere afstemming met uw departement vereist was. De doorlooptijd tussen vraagstelling en beantwoording heeft tot de nodige vertraging geleid.

Conclusie

De afschaffing van de centrale rekentoets en de invoering van het schoolexamen/college-examen rekenen voor de examenkandidaten die geen eindexamen in het vak wiskunde hebben afgelegd, is uitvoerbaar, maakbaar en haalbaar.

Voor wat betreft de haalbaarheid merk ik het volgende op.

De beoogde ingangsdatum van 1 augustus 2020 levert, naar verwachting, voor het vo geen probleem op. Voor het vavo is de genoemde ingangsdatum niet haalbaar, omdat dit zou inhouden dat examenkandidaten die in september 2020 hun diploma halen ook een instellingsexamen rekenen moeten halen. Dit is niet mogelijk. Ik adviseer u om net als bij het staatsexamen vo de ingangsdatum voor het vavo op 1 januari 2021 vast te stellen.

Inhoud

Het voorliggend besluit regelt een aantal technische wijzigingen in verband met het vervallen van de verplichte deelname aan de centrale rekentoets in het voortgezet onderwijs, alsmede het invoeren van een schoolexamen / college-examen rekenen en het daarbij behorend overgangsrecht in generieke en in bijzondere zin.

Dit besluit betreft de nadere uitwerking van het wetsvoorstel "Beëindiging van de verplichte deelname aan de centrale rekentoets", waarover DUO op uw verzoek een uitvoeringstoets uitgevoerd heeft. Korthedshalve wordt verwezen naar de uitvoeringstoets van 17 mei 2019, bekend onder kenmerk [REDACTED].

Het schoolexamen rekenen wordt, naar verwachting, ingevoerd per 1 augustus 2020 en het college-examen rekenen per 1 januari 2021. En geldt voor de kandidaten dat in dat jaar examen doen. De centrale rekentoets wordt met terugwerkende kracht afgeschaft per 1 augustus 2019.

In deze uitvoeringstoets wordt ingegaan op de gevolgen voor de activiteiten van DUO in verband met de invoering van het schoolexamen / college-examen rekenen.

Reactie Inspectie van het Onderwijs en Accountantsdienst Rijk

In het kader van het geïntegreerde toezicht is deze uitvoeringstoets ook uitgezet bij de Inspectie en de ADR. De reacties zullen worden nagezonden.

Consequenties voor DUO

Het invoeren van het college-examen rekenen heeft de volgende gevolgen voor een aantal hoofdproductgroepen van DUO. Per hoofdproductgroep wordt op hoofdlijnen aangegeven welke gevolgen voorzien worden.

Examens:

Het invoeren van het college-examen rekenen heeft voor de hoofdproductgroep examens gevolgen voor een aantal hoofdprocessen, te weten:

- Samenstellen van de examens
- Communiceren over deze (nieuwe) examens
- Aanmelden voor dit examen
- Plannen van de examens en het roosteren van kandidaten en examenbetrokkenen
- Afnemen en het beoordelen van dit examen
- Bepalen van de uitslag van dit examen
- Aanmaken van de waarde-documenten
- Afhandelen van inzageverzoeken
- Verwerken en afhandelen van declaraties

Registers:

Het invoeren van een schoolexamen c.q. college-examen rekenen heeft gevolgen voor de activiteiten van Registers. Deze gevolgen doen zich niet enkel voor bij het vo, maar ook bij het Diplomaregister (DR), het mbo en het ho.

In het vo worden de controles aangepast zodat eindexamens zonder wiskunde een signaal opleveren als het schoolexamen rekenen niet is afgelegd. Dit heeft ook gevolgen voor de vakkenpakketcontrole. Ook het berichtenverkeer wordt aangepast, zowel van en naar scholen als naar andere afnemers, inclusief schermen en handleidingen. Er komt een extra examendeel: aan het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het vrije deel, wordt het deel "bijlage" toegevoegd.

De afnemers binnen Registers (DR, mbo en ho) moeten hun systemen aanpassen. Voor DR is de aanpassing het meest ingrijpend. Zij zullen het systeem zo moeten aanpassen dat voor het vmbo en de havo het mogelijk wordt om een bijlage te tonen en een gewaarmerkte pdf correct te kunnen verstrekken. Om naast de cijferlijst ook een bijlage toe te voegen aan het diplomaregister, is voor de uitvoering niet wenselijk en komt de gebruiksvriendelijkheid ook niet te goede. De voorkeur vanuit uitvoeringsperspectief gaat daarom uit naar het vermelden van het resultaat voor rekenen in het vrije deel van de cijferlijst.

Het mbo zal het bericht "vooropleidingen" moeten aanpassen samen met o.a. een raadpleegscherm en handleidingen.

Voor het ho gelden vergelijkbare aanpassingen als voor het mbo.

Ook de afnemers van het mbo en het ho zullen net als de afnemers van het vo aanpassingen moeten doorvoeren. Voor het ho geldt dit voor zowel Studielink als de instellingen. Via de reguliere kanalen wordt dit verder afgestemd. Voor de goede orde vermeld ik hier nadrukkelijk dat de softwareleveranciers in het vo niet gelukkig zijn met het voorstel om het cijfer voor rekenen op te nemen in een bijlage bij de cijferlijst in plaats van in het vrije deel van de cijferlijst. Voor de analyse ben ik uit gegaan van het voorstel met een cijfer op een bijlage van de cijferlijst.

Het voorliggend besluit gaat voor het vo en het vavo uit van een beoogde ingangsdatum van 1 augustus 2020. Voor het vo betekent dit effectief dat het schoolexamen rekenen voor de leerlingen zonder wiskunde in hun profiel in de loop van het examenjaar 2020-2021 in BRON geregistreerd moet worden. Voor het vavo betekent dit dat voor examens die bijvoorbeeld al in september 2020 worden afgenomen, zoals de septemberroute, dan al het schoolexamen afgenomen moet worden en ook geregistreerd in BRON. Dit is niet mogelijk. Ik adviseer u dan ook om de ingangsdatum voor het vavo gelijk te trekken aan de ingangsdatum van staatexamens, namelijk op 1 januari 2021.

Naast de aanpassingen in het registeren in BRON, heeft het voorliggend besluit gevolgen voor andere regelgeving.

In de Regeling codetabellen vo 2020-2021 zullen de huidige codes voor de rekentoets vervangen moeten worden door nieuwe vakcodes ten behoeve van het

(nieuwe) schoolexamen c.q. college-examen rekenen. De concept-vakcodes moeten zo snel mogelijk bekend zijn, ook in verband met de werkzaamheden voor Bekostiging.

Volledigheidshalve merk ik op dat scholen in het schooljaar 2019/2020 geen gegevens hoeven aan te leveren betreffende de rekentoets. Zij mogen dit echter wel doen voor eerder behaalde resultaten voor de rekentoets. De Regeling modellen diploma's vo dient aangepast te worden aan de wijzigingen die voortvloeien uit het voorliggend besluit. Met betrekking tot de hier bedoelde aanpassingen vinden al contacten op ambtelijk niveau plaats.

Bekostiging:

De wijziging die de AMvB 'Beëindigen verplichting deelname rekentoets' bevat, heeft impact op de uitvoering van de statustoekenning in het mbo, meer specifiek bij de vavo-instellingen.

Na overleg met uw medewerkers bij de directie MBO is vastgesteld dat het schoolexamen rekenen niet meegenomen moet worden voor de bekostiging van het vavo. Dit omdat nu de centrale rekentoets niet meetelt in de bekostiging en omdat voor de bekostiging van het vavo, alleen meetelt: "het aantal vakken van het eindexamen of deeleindexamen dat in het tweede kalenderjaar voorafgaand aan het bekostigingsjaar bij de desbetreffende instelling is afgesloten met een eindcijfer 6 of hoger of een daarmee overeenkomende waardering." Het schoolexamen rekenen vloeit niet voort uit een (nieuw of bestaand) 'vak rekenen'. Ook het schoolexamen rekenen leidt niet tot bekostiging.

Voor de implementatie in het voortgezet onderwijs is het noodzakelijk om het resultaat van het schoolexamen rekenen te kunnen vastleggen in BRON. Er zullen nieuwe vakcodes in de tabel moeten worden opgenomen. Hierbij moet het onderscheid 'leidt niet tot bekostiging' gemaakt kunnen worden met de vakcodes die wel tot bekostiging leiden.

In verband met de ingangsdatum van 01/08/20, is het noodzakelijk dat zo spoedig mogelijk de nieuwe vakcodes bekend worden, zodat de wijzigingen voor de beslisboom tijdig kunnen worden uitgevoerd. Ik verzoek u om, zodra de concept vakcodes bekend zijn, deze te communiceren.

Samengevat betekent dit dat de beslisboom 'Examenvakken' voor de statustoekenning vavo moet worden aangepast in die zin dat de nieuwe vakcodes niet meetellen voor bekostiging van de vavo-instellingen.

De implementatie van deze wijziging (per 1-8-2020) op de beslisboom kent een beperkte uitvoeringslast.

Raming van het aantal uren benodigde ICT/inregel capaciteit zal nog nader plaatsvinden en later worden doorgegeven.

Kosten

De kosten die voorzien worden ten behoeve van het realiseren van de voorstellen zoals opgenomen in het voorliggend besluit zijn geraamd als hieronder aangegeven.

Verandercapaciteit Beleidsportfolio (in uren)

	Totaal	2020	2021
Registers	3.500	2.000	1.500
Examens	1250	500	750
Bekostiging	250	250	0
Totaal	5.000	2.750	2.250

Op basis van huidige inzichten delen we de uitvoeringskosten op deze wijze toe aan de jaren 2020 en 2021. Bij de tweede herijking zal deze toedelen naar de

betreffende jaren 2020 en 2021 verder worden opgehard.

Structurele uitvoeringskosten vanaf 2021 (in euro's)

Omschrijving	Vanaf 2021
ICT	€ 0,00
Lijninzet (lumpsum basiscontract)	€ 90.000,00
Materieel (Examens/KOMEX)*	€ 165.000,00
ICT instandhouding	€ 0,00
Totaal	€ 255.000,00

* Deze materiele kosten van €165.000 zijn/worden onderdeel van de begroting/afpraak KOMEX, de middelen zullen daar worden toegedeeld.

Voor bovenstaande ramingen geldt een onzekerheidsmarge van 50%.

De incidentele uitvoeringskosten houden verband met het opstarten van de Rekencommissie ten behoeve van de vakinformatie 2021. De structurele uitvoeringskosten bestaan enerzijds uit materiële kosten verbonden aan het college-examen rekenen en anderzijds uit kosten verbonden aan de inzet van personeel aan de zijde van DUO. De kosten personele inzet ('Lijn') zijn geraamd op €90.000 per jaar, vanaf 2021 (op basis van aantal 1.100 te verwachten afnames maal 1 uur maal € 78,50 per uur prijspeil MA2020). De afrekening vindt plaats op basis van nacalculatie.

Volledigheidshalve merk ik op dat de materiële kosten hoofdzakelijk 'KOMEX kosten' zijn die in de verantwoording van de realisatie niet apart vermeld worden. Vergelijkbaar met de handelwijze ter zake van de centrale rekentoets. Deze materiële kosten zijn ingeschat op basis van de huidige inzichten met betrekking tot het jaar waarin de werkzaamheden moeten plaatsvinden. De materiële kosten bestaan uit onder andere (niet limitatief) de inhuur en reis- en verblijfskosten van examinatoren en locatiehuur.

Met betrekking tot de portfolio-uren aan de zijde van BRON en DR geldt dat de aanpassingen voor het vo op 1 april 2021 gereed moeten zijn in de keten. Omdat nog niet bekend is in welke sprint de systeemaanpassingen gereed zullen zijn voor Registers, zijn de uren voor de beleidsportfolio nu niet toe te wijzen aan een specifiek jaar. In de tweede herijking van de MA zal de splitsing over 2020 en 2021 worden doorgevoerd.

Scholen/instellingen

Ook de leveranciers van de administratiepakketten van scholen/instellingen zullen aanpassingen moeten doorvoeren om gegevenslevering aan BRON mogelijk te maken. DUO heeft de softwareleveranciers en de scholen/instellingen op de hoogte gebracht van de voorgenomen wijzigingen. Na uw opdrachtverlening zal DUO het systeemontwikkelingstraject opstarten en de softwareleveranciers hierover informeren.

Managementafpraak & opdrachtverlening

Deze opdracht was niet bekend bij de totstandkoming van de MA2020. Ik stel voor om bij 1^e herijking deze opdracht toe te voegen aan de Beleidsportfolio, met als omschrijving opdracht 'Nieuw rekenbeleid'. De totale verandercapaciteit is geraamd op 5.000 uur voor 2020/2021. Op basis van huidige inzichten is deze inzet voorlopig toegedeeld aan de jaren 2020 2.750 uur en 2021 2.250 uur. Bij de 2^e herijking zal de raming verder worden opgehard aan de betreffende jaren.

Met betrekking tot de structurele uitvoeringskosten verzoekt DUO u naar aanleiding van deze uitvoeringstoets per 2021 in totaal €255.000 aan middelen te muteren in de begroting. Het gaat om €165.000 aan middelen ten behoeve

materiële kosten ten behoeve van de begroting KOMEX en €90.000 aan middelen ten behoeve personele inzet in de lumpsum Basiscontract met (deze kosten worden binnen het basiscontract gemonitord en verrekend).

De boogde invoeringsdatum in acht nemende verzoek ik u om binnen 8 weken inhoudelijk te reageren en opdracht te verstrekken voor de uitvoering. Wanneer een opdracht wordt verleend na het verstrijken van deze periode dient een actualisatie plaats te vinden van de haalbaarheid, maakbaarheid en de kosten.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
De directeur generaal van de Dienst Uitvoering Onderwijs

[Redacted signature]

[Redacted name]